

De Viroinvallei: vlinderparadijs

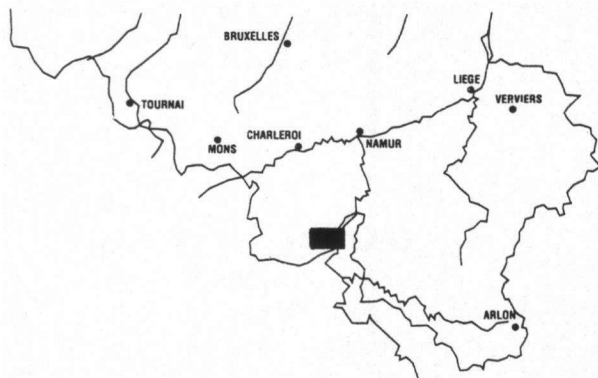
Op iets meer dan een uur rijden van Brussel, voorbij Charleroi en Phillippeville, ligt de Viroinvallei. Een waar vlinderparadijs, waar maar liefst 53 soorten dagvlinders te vinden zijn.

tekst: Carl Vromant

Gevormd door het samenvloeien van l'Eau Blanche en l'Eau Noire te Nismes, kronkelt de Viroin zich een weg richting Frankrijk om daar, een goeie 20 km verder in de Maas uit te monden. De vallei, die zich in de loop der tijden in de kalkleembodem heeft afgetekend, is zonder twijfel één van de natuurrijkste gebieden van de Benelux. De aanwezigheid van zowel kalkgraslanden, vochtige hooilanden als uitgestrekte loofbossen is hier niet vreemd aan. De flora en fauna stelt die afwisseling duidelijk ook op prijs wat mag blijken uit de aanwezigheid van Oehoe's, Kwartelkoningen, Waterspreeuwen, Gladde slangen, Adders en een grote variatie aan orchideeën. Dat ook de vlinderfauna niet achterblijft mag blijken uit volgend artikel.

Nismes

Vertrekpunt van onze verkenningstocht wordt Nismes. In de onmiddellijke omgeving van dit charmante dorpje liggen enkele van de mooiste kalkgraslanden van de streek: Tienne aux Pauquis, Tienne Breumont, Tienne aux Boulis, Roche à Lomme en vooral Les Abannets en Fondri des Chiens (Figuur 1). Deze beide laatste liggen net naast het dorp en zijn vrij eenvoudig te voet te bereiken. De meest opvallende bewoner van deze kalkhellingen is de Koningspage, die zich hier nog jaarlijks weet voort te planten. Wie in het voorjaar een bezoekje brengt aan de streek kan er zeker niet naast kijken, zelfs in het cen-

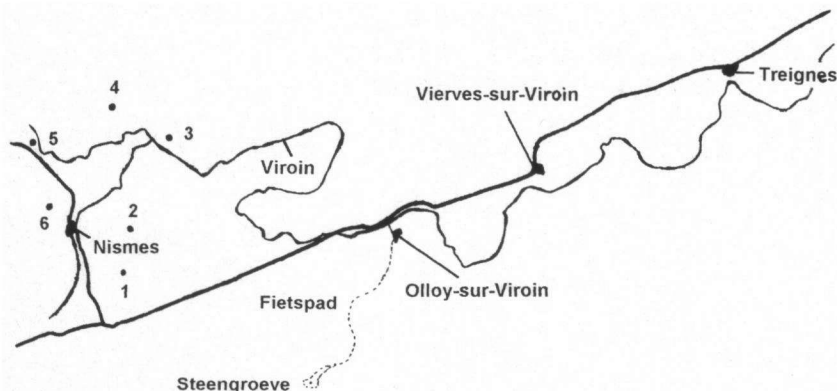
trum van Nismes worden ze regelmatig waargenomen. Veel minder opvallend, maar ook goed vertegenwoordigd tijdens die periode zijn de Aardbeivlinder en zijn nog kleinere collega het Kalkgraslanddikkopje. Beide soorten vertoeven graag op de grond waar ze vanwege hun formaat en onopvallende kleuren vaak over het hoofd gezien worden. Meestal neem je ze pas waar wanneer ze opvliegen, maar hun flitsende vliegstyl zorgt ervoor dat men ze al evensnel weer uit het oog verliest als dat men ze waarneemt... Uitkijken is dus de boodschap! Dit geldt ook voor het Dwergblauwtje, het Bruin dikkopje en het Groentje. Andere soorten die zich thuisvoelen op deze kalkhellingen zijn het Boswitje, het Groot geaderd witje, de Akker- en de Grote parelmoervlinder, de Kommavlinder, het Kaasjeskruidikkopje, het Dambordje en het Tweekleurig hooibeestje. Een speciale vermelding verdient zeker de Rotsvlinder. Deze houdt zich op in de buurt van de 'trous', diepe 'kraters' die zich ten gevolge van karstverschijnselen gevormd hebben en her en der over Les Abannets en Fondri des Chiens verspreid liggen.

Olloy-sur-Viroin

Wie kalkhellingen zegt, zegt hitte: als de zon op zijn hoogst staat kan het wel eens iets te warm worden op deze hellingen die alle naar het zuiden gericht staan. Dan biedt het volgende dorpje in de vallei, Olloy-sur-Viroin, de ideale verpozing (Figuur 1). Naast de vele terrasjes waar men de lokale bieren (Chimay en Super des

Figuur 1.
De Viroinvallei met de
voornaamste locaties:

- 1 = Fondri des Chiens
- 2 = Les Abannets
- 3 = Roche à Lomme
- 4 = Tienne aux Pauquis
- 5 = Tienne aux Boulis
- 6 = Tienne Breumont

Fagnes) of streekgerechten (forel met amandelen) kan degusteren, is het vooral het uitgestrekte woud (Forêt de Nismes-Bois de Treignes) ten zuiden van Olloy dat voor de nodige schaduw en verfrissing zorgt. Dit wordt ook op prijs gesteld door tal van vlindersoorten zoals de Kleine ijsvogelvlinder, de Eikepage, de Bruine eikepage, de Keizersmantel, de Bos- en Woudparelmoervlinder, de Grote en de Kleine weerschijnvlinder. De gemakkelijkste manier om kennis te maken met het woud en zijn dagvlinderfauna bestaat erin het fietspad te volgen dat vertrekt vanuit het centrum van Olloy richting Oignies. Langs dit fietspad kan men al de bovenvermelde soorten ontmoeten en met een beetje geluk loop je, vooral op de open plekken, ook nog de Grote ijsvogelvlinder tegen het lijf. Na een tweetal kilometers kom je aan de rechterkant een steengroeve tegen, die zeker de moeite loont om een halte in te lassen. De groeve is reeds meerdere jaren niet meer in gebruik en is intussen een ideale rustplaats geworden voor tal van vogels, zoogdieren, reptielen (waaronder Ringslangen), amfibieën (waaronder Vuursalamanders) en ook vlinders. Uitkijken is het hier naar de Grote vos en de Rouwmantel, één van de weinige

plekken in België waar deze soort zich nog met zekerheid voortplant!

Treignes of Vierves-sur-Viroin

Na nog een drankje genuttigd te hebben op een van de vele terrasjes (om de zon wat tijd te geven om te zakken en wat minder te verbranden), wordt het tijd om op te schuiven naar Vierves-sur-Viroin of

Bij het dorpje Nismes liggen enkele van de mooiste kalkgraslanden van de streek, zoals Tienne aux Pauquis.

FOTO: DIRK MAES

Rotsvlinder

FOTO: FRANS HODZELMANS

Treignes, de laatste dorpjes in de vallei vooraleer de Viroin Frankrijk binnenstroomt. Hier heeft men telkens de keuze tussen het woud intrekken of een van de kalkhellingen opstomen. Tegen de late middag kan dit laatste zeker weer te verkiezen zijn. Een aanrader hier is de kalkhelling die Treignes in het noorden begrenst (Figuur 1). Hier kan men namelijk een lus maken van een paar honderd meter waarbij men vertrekt via de kalkhelling, vervol-

gens een open weidelandschap en een bos doorkruist om tenslotte in een vochtig graslandje terecht te komen dat op zijn beurt weer aansluit op het kalkgrasland van vertrek. Naast de eerder vermelde kalkgraslandsoorten kunnen op die manier ook nog onder andere de Adippevlinder, de Zilveren maan, de Kleine parelmoervlinder en de Pruimepage waargenomen worden. Een ideaal toertje om een dagje Viroinvallei af te sluiten.

In de buurt van de 'kraters' die zich her en der verspreid over Fondri des Chiens hebben gevormd, kan men de Rotsvlinder (zie vorige pagina) aantreffen.

FOTO: DIRK MAES

Tabel:
Vlinders die voorkomen
in de Viroinvallei

Bont dikkopje	Eikepage	Dagpauwoog
Geelsprietdikkopje	Bruine eikepage	Gehakelde aurelia
Zwartsprietdikkopje	Iepepage	Landkaartje
Dwergdikkopje	Pruimepage	Zilveren maan
Kommavlinder	Kleine vuurvlinder	Akkerparelmoervlinder
Groot dikkopje	Morgenrood	Purperstreeparelvlinder
Bruin dikkopje	Bruine vuurvlinder	Kleine parelmoervlinder
Kaasjeskruidikkopje	Rode vuurvlinder	Adippevlinder
Kalkgraslanddikkopje	Dwergblauwtje	Grote parelmoervlinder
Aardbeivlinder	Heideblauwtje	Keizersmantel
Koninginnepage	Bruin blauwtje	Moerasparelmoervlinder
Koningspage	Esparcetteblauwtje	Woudparelmoervlinder
Boswitje	Icarusblauwtje	Steppeparelmoervlinder
Gele luzernevlinder	Bleek blauwtje	Bosparelmoervlinder
Zuidelijke luzernevlinder	Boomblauwtje	Bont zandoogje
Oranje luzernevlinder	Kleine ijsvogelvlinder	Argusvlinder
Citroenvlinder	Grote ijsvogelvlinder	Rotsvlinder
Groot geaderd witje	Grote weerschijnvlinder	Koevinkje
Groot koolwitje	Kleine weerschijnvlinder	Tweekleurig hooibeestje
Klein koolwitje	Atalanta	Hooibeestje
Klein geaderd witje	Distelvlinder	Oranje zandoogje
Oranjetipje	Kleine vos	Bruin zandoogje
Sleutelbloemvlinder	Grote vos	Heivlinder
Groentje	Rouwmantel	Dambordje
Sleedoornpage		